

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาต้นแบบเพื่อการสาขิตโครงการระบบเชี่ยวชาญ เป็นการออกแบบและพัฒนาโครงการระบบเชี่ยวชาญ เพื่อสาขิตการพัฒนาระบบเชี่ยวชาญให้คำปรึกษาที่ช่วยในการตรวจหาข้อสรุปของปัญหาที่มีทางเลือกหลายทางให้ตัดสินใจ

การพัฒนาโครงการระบบเชี่ยวชาญในการวิจัยนี้ ได้พัฒนาขึ้นด้วยภาษาซี บนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ตระกูลໄอกบีเอ็มพีซีขนาด 16 บิต โดยมีสถาปัตยกรรมเป็นแบบระบบฐานแห่งกฎ ที่สามารถกำหนดค่าปัจจัยความแหน่งอนได้เฉพาะในส่วนการกระทำของกฎที่เป็นข้อสรุปของเป้าประสงค์เท่านั้น การควบคุมใช้วิธีการหาเหตุผลแบบไปข้างหน้าเป็นหลักและการหาเหตุผลแบบข้อนกลับเป็นส่วนประกอบ ในการขวนการอนุมานจะมีการคัดเลือกกฎข้อที่เหมาะสมมากที่สุดก่อนจะนำมาประยุกต์ใช้

การออกแบบโครงการระบบเชี่ยวชาญในการวิจัยนี้ ได้แยกออกแบบตามลักษณะการใช้งานเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนการสร้างและแก้ไขฐานความรู้ ซึ่งได้ทำเป็นแบบบรรณาธิกรกฎ ที่ง่ายสำหรับผู้พัฒนาฐานความรู้ โดยที่สามารถช่วยควบคุมขั้นตอนและรูปแบบความรู้ให้กับผู้พัฒนาฐานความรู้ ในขณะป้อนและแก้ไขฐานความรู้ รวมทั้งได้อีกอำนวยความสะดวกให้กับผู้พัฒนาฐานความรู้ โดยมีรายการเลือกคำสั่งแบบตั้งลง รับข้อมูลแบบปัญชาร แสดงข้อความแนะนำหน้าที่ของเป็นกำหนดหน้าที่ขณะใช้งาน และทำการติดต่อบอร์ดผ่านผู้พัฒนาฐานความรู้ เมื่อกระทำไม่ถูกต้องหรือควรระวัง

ส่วนการให้คำปรึกษา ซึ่งได้ทำเป็นแบบถามตอบระหว่างระบบกับผู้ขอคำปรึกษา โดยแสดงคำถามและมีรายการเลือกคำตอบเป็นตัวเลข สามารถตอบคำถามทำได้ และจะให้ข้อสรุปเมื่อสิ้นสุดการให้คำปรึกษา รวมทั้งได้อีกอำนวยความสะดวกให้ผู้ขอคำปรึกษาในลักษณะ เช่นเดียวกับส่วนการสร้างและแก้ไขฐานความรู้

การใช้งานโครงระบบเชี่ยวชาญในการวิจัยนี้ ผู้พัฒนาฐานความรู้จะเป็นผู้ทำการสร้างและแก้ไขฐานความรู้ของระบบเชี่ยวชาญด้วยส่วนการสร้างและแก้ไขฐานความรู้ แล้วทำการทดสอบความถูกต้องด้วยส่วนการให้คำปรึกษา สำหรับผู้ขอคำปรึกษาจะใช้ฐานความรู้ของระบบเชี่ยวชาญที่สร้างขึ้นจากผู้พัฒนาฐานความรู้กับส่วนการให้คำปรึกษาเป็นระบบเชี่ยวชาญเพื่อให้ขอคำปรึกษา ซึ่งได้ทำการฝึกสอนเป็น 2 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 พัฒนาตัวอย่างระบบเชี่ยวชาญแนะนำการตั้งอุณหภูมิของเครื่องควบคุมอุณหภูมิห้องให้เหมาะสมตาม เดือน วัน เวลา ซึ่งมีลักษณะของปัญหาที่สามารถทำการหาข้อสรุปจากเหตุการณ์หลักที่ได้มาจากหลายๆเหตุการณ์ย่อข้อ และได้ทำการทดสอบการให้คำปรึกษาผลที่ได้สามารถหาข้อสรุปตามเหตุการณ์ที่กำหนด ได้ถูกต้อง โดยทำการหาเหตุผลแบบไปข้างหน้า แล้วใช้การหาเหตุผลแบบขอกลับมาช่วย และขังสามารถคัดเลือกกฎข้อที่เหมาะสมมากที่สุดที่จะนำมาประยุกต์ใช้ก่อนได้ตามที่ได้คาดการณ์ไว้

กรณีที่ 2 พัฒนาตัวอย่างระบบเชี่ยวชาญแนะนำการเลือกเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์สนับสนุนให้เหมาะสมตามชนิดของงานที่ประยุกต์ใช้ ซึ่งมีลักษณะของปัญหาเป็นแบบค้นหากลุ่มของข้อสรุปจากแต่ละเหตุการณ์ที่มีความเชื่อต่อข้อสรุปไม่เท่ากัน และได้ทำการทดสอบการให้คำปรึกษาผลที่ได้สามารถหากลุ่มของข้อสรุปตามเหตุการณ์ที่กำหนด ได้ถูกต้อง โดยทำการหาเหตุผลแบบไปข้างหน้า และสามารถคำนวณหาค่าปัจจัยความแน่นอนที่สนับสนุนข้อสรุปได้ถูกต้อง

จากการทดสอบทั้ง 2 กรณี ซึ่งให้เห็นว่าโครงระบบเชี่ยวชาญที่พัฒนาขึ้นนี้ สามารถพัฒนาระบบเชี่ยวชาญในลักษณะซักนำเหตุผล ให้คำปรึกษาที่ต้องการค้นหา เป้าประสงค์จากการรวมสะสมเหตุผลไปเรื่อยๆ ซึ่งอาจจะมีเหตุการณ์หลักที่ใหม่ ได้จากหลายๆเหตุการณ์ย่อข้อ ได้ทำให้ผู้พัฒนาฐานความรู้สามารถสร้างกฎ ได้คล่องตัวมากขึ้น และจากการที่สามารถคัดเลือกกฎข้อที่เหมาะสมมากที่สุดนำมาประยุกต์ใช้ก่อน ทำให้การสอนถูกต้องตามค่าถูกต้องจากผู้ขอคำปรึกษา ได้อย่างสมเหตุผลมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม โครงระบบเชี่ยวชาญที่พัฒนาขึ้นนี้ ยังมีข้อจำกัดของความเร็วในการทำงาน ซึ่งขึ้นอยู่กับความเร็วของการอ่านและบันทึกจำแนม เหล็ก เนื่องจากข้อมูลที่เป็นความรู้จะถูกเก็บอยู่ในไฟล์ข้อมูลที่เป็นฐานความรู้ทั้งหมด ในขณะที่ใช้งาน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นเพียงแนวทางการพัฒนาโครงระบบเชี่ยวชาญ เพื่อสาขาวิชาพัฒนาระบบที่ใช้สำหรับการสอน แต่ในทางปฏิบัติจริงแล้วการให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหาใดๆ จะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างมาสนับสนุน เพื่อกำหนดผลจากการให้คำปรึกษา สามารถเชื่อถือได้มากขึ้น ดังนี้นี่จากต้นแบบโครงระบบเชี่ยวชาญที่พัฒนาขึ้นนี้ควรจะมีการพัฒนาต่อไปให้มีชัดความสามารถและความคล่องตัวสูงขึ้น โดยทำให้สามารถสร้างกฎจากตารางข้อมูลหรือมีตัวแปร คำแนะนำค่าทางคณิตศาสตร์ ใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลภายนอก และสามารถติดตามการอนุมาน (inference tracing)

สำหรับข้อจำกัดของความเร็วในการทำงานที่ขึ้นอยู่กับความเร็วของการอ่านและเขียนที่มาจากแม่เหล็ก ควรจะหาทางแก้ไข โดยการศึกษาหาวิธีการจัดการแฟ้มข้อมูลที่เป็นฐานความรู้ใหม่ให้เหมาะสมกับการใช้งาน หรือหากงานนำข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งที่ต้องการใช้งานในขณะเดียว ขึ้นมาเก็บไว้ในหน่วยความจำล่วงหน้าก่อนที่จะมีการใช้ข้อมูลนั้น

การนำโครงระบบเชี่ยวชาญมาพัฒนาระบบที่ใช้เชี่ยวชาญสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว แต่การกลั่นกรองความรู้ให้อยู่ในรูปแบบความรู้ของโครงระบบเชี่ยวชาญที่ใช้ก็ยังเป็นสิ่งที่ยาก ดังนั้น เรื่องที่มีส่วนใจในการศึกษาต่อควรจะเป็นส่วนตึงความรู้ และการทำให้ระบบสามารถเรียนรู้จากมนุษย์ได้เอง เพราะว่าถ้าความรู้ของระบบเชี่ยวชาญที่มีอยู่ในฐานความรู้ไม่ถูกต้องหรือไม่เพียงพอ จะทำให้ระบบเชี่ยวชาญนั้นไม่มีประโยชน์เลย ถึงแม้ว่าจะมีเครื่องจักรกลอยู่มากเท่าไรก็ตาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY